

## **Agrarische Nieuwsbrief, Nummer 6: april 2021**

Dit is de toegankelijke versie van de Agrarische Nieuwsbrief. In deze versie zijn afbeeldingen ter illustratie weggelaten en is de inhoud daarvan uitgeschreven. Heeft u vragen over de nieuwsbrief? Neem dan contact met ons op door een mail te sturen naar [info@wdodelta.nl](mailto:info@wdodelta.nl) onder vermelding van agrarische nieuwsbrief.

In deze nieuwsbrief komt aan bod:

- Pagina 2: Voorwoord en uw mening telt.
- Pagina 3: Inzicht grondwaterputten.
- Pagina 3: Aanvragen beregening wordt binnenkort makkelijker.
- Pagina 4: Water vasthouden: wat doet het waterschap en wat kunt u doen?
- Pagina 5: LTO Noord: Zelf aan het stuur voor voldoende water?
- Pagina 6: Het hergebruik van de groene reststof: maaisel.
- Pagina 8: Teeltvrije zone beschermt water.
- Pagina 9: Bruikleenovereenkomst.
- Pagina 10: Maaionderhoud: antwoorden op de meest gestelde vragen.
- Pagina 11: Wist u dat?
- Pagina 12: Projecten in uw regio.

Let op: de Agrarische Nieuwsbrief wordt vervangen voor een digitale versie. Wilt u de nieuwsbrief blijven ontvangen? Meld u hiervoor aan via onze website: [www.wdodelta.nl/agrarier](http://www.wdodelta.nl/agrarier)

## **Voorwoord**

Geachte lezer, Op 1 juni start het maaiseizoen. U bent van ons gewend dat voor het maaiseizoen u een Agrarische nieuwsbrief ontvangt. Vanaf nu gaan we van een gedrukt exemplaar over naar een digitale nieuwsbrief. Behalve dat digitaal duurzamer is, kunnen wij ook gericht informatie sturen: actueler en gericht op uw regio. Graag horen wij wat u van de nieuwsbrief vindt. Op onze website [www.wdodelta.nl/agrarier](http://www.wdodelta.nl/agrarier) kunt u uw mening delen via een enquête. Wij stellen het op prijs als u deze invult.

Namens onze medewerkers in het veld wil ik u hartelijk bedanken voor uw medewerking en samenwerking tijdens het afgelopen maaiseizoen. Wij werken met verschillende aannemers die ons ondersteunen bij het onderhoud. Ook dit maaiseizoen hopen wij op een prettige samenwerking met u als bewoner en/of grondeigenaar. Tot slot wens ik u veel leesplezier in dit bewaarexemplaar!

Met vriendelijke groet, Hans Pereboom, lid dagelijks bestuur Waterschap Drents Overijsselse Delta.

## **Uw mening telt**

Om nog beter op uw wensen aan te sluiten, horen we graag wat u van de nieuwsbrief vindt. Wat vindt u leuk om te lezen? Mist u onderwerpen? Wij bieden u de kans om met ons mee te denken. Lijkt het u leuk om mee te werken in onze redactie? Wij horen het graag. Laat het ons weten via de enquête op onze website: [www.wdodelta.nl/agrarier](http://www.wdodelta.nl/agrarier)

## **Inzicht grondwaterputten**

Wilt u ons helpen om inzicht te krijgen in alle grondwaterputten, waaruit u beregent? In ons werkgebied zijn niet alle grondwateronttrekkingen voor berekening bekend. Want sommige meldingen zijn al in de jaren 80 gedaan en is informatie van provincies naar waterschappen gegaan. Afgelopen jaren bleek inzicht in grondwaterstanden belangrijk.

### **Wilt u voor maandag 14 juni de locatie van uw grondwaterput aan ons doorgeven?**

Bij voorkeur ontvangen wij uw informatie via een digitale kaart met daarop de locatie. Lukt dat niet, dan is een huisadres ook voldoende. Wij nemen dan contact met u op om samen de exacte locatie vast te leggen. U kunt de locatie van uw grondwaterput doorgeven via het e-mailadres: [grondwaterbron@wdodelta.nl](mailto:grondwaterbron@wdodelta.nl). Het is van belang dat alle eigenaren, pachters en huurders de bestaande situaties melden.

Want inzicht hebben in de grondwaterstanden vinden we belangrijk, zeker gezien de afgelopen droge zomers. Grondwateronttrekkingen vanaf 10m<sup>3</sup> per uur tot 60m<sup>3</sup> per uur moeten gemeld worden. Onttrekt u meer grondwater, dan is een vergunning nodig. Er zijn bepaalde natuurgebieden, waarin maximaal 10m<sup>3</sup> per uur onttrokken mag worden.

### **Aanvragen berekening wordt binnenkort makkelijker!**

We zijn bezig om meldingen beregenen met water uit de sloot (oppervlaktewater) makkelijker te maken. Nu de zomers langer warm en droger zijn, hebben we te maken met meer meldingen om te gaan beregenen. Dit willen we graag makkelijker voor u maken. Voorheen moest u eens per jaar een melding doen bij onze afdeling Vergunningen. Ook moest u contact leggen met de peilbeheerder om het moment van beregenen af te stemmen, zodat er voldoende water is in de sloot om te kunnen beregenen. Daarom gaan wij de regelgeving, de Keur, aanpassen.

Wij gaan werken met de app Perceelwijzer, waarin u een locatie en datum kunt aangeven wanneer u wilt beregenen. Via de app kunt u de berekening ook weer afmelden. Deze melding komt bij de peilbeheerder. Het contact met de peilbeheerder is van belang. Want we kunnen in droge periodes niet allemaal tegelijk water uit de sloot halen. Met het verschijnen van deze Agrarische nieuwsbrief is deze nieuwe manier van melden nog niet klaar. We houden u hierover op de hoogte. Nieuws hierover komt op onze website en in de lokale pers. Meer informatie leest u op onze website: [www.wdodelta.nl/keur-en-legger](http://www.wdodelta.nl/keur-en-legger).

## **Water vasthouden: wat doet het waterschap en wat kunt u doen?**

Daar waar het kan, voeren we water aan om te kunnen beregenen met water uit de sloot. Dat kunnen wij in 70% van ons gebied. Waar geen aanvoer mogelijk is, zetten we de stuwen op om ongewenste afvoer te voorkomen in droge periodes. Wij voeren een 'flexibel peilbeheer' uit. We stellen geen vaste zomer- en winterpeilen in, maar kijken naar optimale peilen voor de functie van het gebied, binnen de vooraf vastgestelde bandbreedte. Zo spelen we beter in op weersomstandigheden.

Wij beheren een gebied met daarin meerdere belangen. Ook zijn er maatregelen die u zelf kunt nemen in uw eigen perceelssloten. Daarbij merken wij op dat een maatregel geen eenmalige inspanning is. Lokale oplossingen zijn soms mogelijk, maar hebben invloed op een beperkt gebied. Uiteraard zijn wij niet tegen het vasthouden van water voor uw perceel, zeker in delen van gebied waar wij moeilijk water kunnen aanvoeren. Voorwaarde is wel dat het waterpeil niet hoger wordt dan het peil dat het waterschap in de betreffende omgeving hanteert.

U kunt in uw eigen perceelssloten:

- Een bocht op een uitstroomduiker zetten.
- Een drempel op de bodem van de sloot plaatsen (hardhouten planken of rijplaat).

Binnen de kaders van het waterschap kunnen dempingen en ondieper maken van sloten een oplossing zijn. Dat is in het project Witteveense leiding gedaan, in goed overleg met de aanliggende boer Blankena. Hij is zeer tevreden over de nieuwe omstandigheden. Hierbij betrof het een droog gebied met het jaar rond relatief lage grondwaterstanden. U kunt daarover lezen in de Agrarische nieuwsbrief van mei 2020, deze staat op de website: [www.wdodelta.nl/landbouwenwater](http://www.wdodelta.nl/landbouwenwater)

Het waterschap werkt samen met LTO Noord om initiatieven te toetsen en te ondersteunen waar dat kan, mits deze niet in strijd zijn met een ander belang voor waterbeheer. Hierdoor krijgen we zowel op lokaal niveau (met lokale initiatieven) als op regionaal niveau (dat wat het waterschap beheert) grip op de situatie, waarin we met elkaar in juiste verbinding staan.

## **LTO Noord: Zelf aan het stuur voor voldoende water?**

Hoe krijg ik voldoende water op het juiste moment op de juiste plek? U kunt maatregelen nemen die verdroging of vernatting tegengaan en de kwaliteit van het grond- en oppervlaktewater en de bodem verbeteren. Agrariërs en loonbedrijven binnen het werkgebied van WDO Delta kunnen individueel advies en 40% subsidie (tot maximaal 10.000,- euro) op maatregelen krijgen. Gebiedsmakelaars Janke Kloosterman en Marisca Moes helpen bij de aanvraag en de declaratie.

Met goed bodembeheer wordt ook gewerkt aan het verminderen van schade bij te weinig of juist te veel water. Welke stappen kunt u zetten om opbrengsten te verbeteren en verliezen te beperken? Heeft u ideeën om de waterbeschikbaarheid te vergroten? Wilt u een bedrijfsbodem- & waterplan laten uitvoeren? En kunt u voor de uitvoering (financiële) ondersteuning gebruiken? Vraag dan nu een vrijblijvend keukentafelgesprek aan! Het gesprek met de gebiedsmakelaars is gratis, vrijblijvend en dient als verkenning van de mogelijkheden.

### **Voorbeelden van maatregelen zijn:**

- druppelirrigatie of ondergrondse drip-irrigatie;
- nuttig toepassen van sloot- en bermmaaisel;
- hergebruik gewasresten (stro, blad);
- peilgestuurde drainage;
- aanleggen van een stuw;
- het opstellen van een bedrijfsbodem- & waterplan;
- aanschaf beslisondersteunende systemen (BOS);
- wasplaats met zuiveringssysteem voor gewasbeschermingsmiddelen;
- aanleg van natuurvriendelijke oevers of natte bufferstroken.

Agrariërs en loonbedrijven binnen het werkgebied van waterschap Drents Overijsselse Delta, kunnen een bijdrage aanvragen. De maximum bijdrage uit deze regeling is €10.000,- per bedrijf (40% van subsidieaanvraag). U kunt zelf, in overleg of op basis van een bedrijfsadvies, kiezen uit verschillende maatregelen uit de maatregelenlijst. De maximale bijdrage voor een advies is € 1.500,- per bedrijf.

Water is van cruciaal belang voor de gewassen en ruwvoer-productie. Te veel water is niet goed, maar te weinig ook niet. Het Deltaplan Agrarisch Waterbeheer (DAW) ondersteunt boeren en tuinders die willen werken aan schoon en voldoende water en een betere bodem. De inzet van gebiedsmakelaars is onderdeel van het Deltaplan Agrarisch Waterbeheer. In DAW werkt LTO Noord onder andere samen met waterschappen zoals Drents Overijsselse Delta. De maatregelen in deze regeling spitsten zich toe op het krijgen en/of houden van voldoende zoet water op het juiste moment en de juiste plek of het efficiënt gebruiken van beschikbaar water.

### **Heeft u belangstelling?**

Benieuwd naar uw mogelijkheden? Mail naar [DAW@ltonoord.nl](mailto:DAW@ltonoord.nl) of bel ons op 088 88 86 631. Dan wordt er voor u een keukentafelgesprek gepland met de gebiedsmakelaars Janke Kloosterman (Drenthe) of Marisca Moes (Overijssel). Meer informatie vindt u op de website: [www.agrarischwaterbeheer.nl/droogte](http://www.agrarischwaterbeheer.nl/droogte).

## **Het hergebruik van de groene reststof: maaisel**

Nog niet zo lang geleden voerden we het maaisel van natuurvriendelijke oevers en sloten af naar een lokale groenverwerker. Nu bieden we jaarlijks dit maaisel aan de lokale agrariër aan, die het vervolgens gebruikt als bodemverbeteraar.

“Een gezonde bodem is cruciaal voor zowel de boer als het waterschap”, zegt Berry Bergman, adviseur bij het waterschap. “Als de landbouw bodem gezond is en goed functioneert, kan die beter vocht vast houden. Dan hoeft de agrariër minder te beregenen. Een gezonde bodem kan ook beter grote hoeveelheden neerslag opnemen. Dat betekent minder piekafvoer. We verwachten bovendien dat er vanuit een gezonde bodem minder afspoeling van voedingsstoffen plaatsvindt naar de sloten. Dat is gunstig voor de waterkwaliteit.” Daarnaast besparen we met dit ‘hergebruik’ op onnodige kosten en verminderen we de CO<sub>2</sub>-uitstoot.

### **Hoe zit de kleine kringloop in elkaar? In het kort:**

- Wij maaien natuurvriendelijke oevers, waterbergingen en sloten.
- Dit maaisel bieden we zoveel mogelijk aan als bodemverbeteraar aan de agrariër.
- De agrariër gebruikt dit op eigen land.
- Hierdoor verbetert de bodem, wat mogelijk resulteert in gewasverbetering.
- De kringloop van het maaisel is hierdoor klein. Daarmee besparen we op vervoer, onnodige kosten en CO<sub>2</sub> uitstoot.

Op de volgende pagina gaan we in gesprek met twee agrariërs die op dit moment gebruik maken van deze ‘groene reststof’.

“Het draagt bij aan de verbetering van de bodem”, laat Gerrit Velthuis weten. Hij runt samen met zijn vrouw en kleindochter een melkveehouderij met 95 melkkoeien in Lemelerveld. “Wij maken al jaren gebruik van het maaisel van het waterschap. Dit strooien wij uit op ons land. Hierdoor hoeven we minder te bemesten en merken we dat het bijdraagt aan de verbetering van de bodem.” Naast deze effecten ervaart Gerrit ook een andere kant. “We zien dat er steeds meer zwerfvuil, zoals plastic, in het maaisel zit dat van slootkanten afkomt. Dit vraagt van ons extra oplettendheid, arbeid en daarmee kosten. Na het uitstrooien van maaisel gaan wij daarom standaard nog een keer over het land heen om het plastic op te ruimen.”

“Wat uit het gebied komt, moet je ook in het gebied laten”, laat Henk van Leusen weten. Hij runt samen met zijn vrouw een melkveehouderij met circa 100 melkkoeien in Tolhuislanden, een buitengebied van Zwolle. “Enkele jaren geleden ben ik begonnen met het verwerken van maaisel op het maïsland. Tot nu toe vind ik het bergen van maaisel uit de sloten op maïspcelen een prima oplossing. Hierdoor hoeven er geen grote transportbewegingen plaats te vinden.” Volgens Henk is het belangrijk om dat wat uit het gebied komt, ook in het gebied te laten. “Door mineralen en voedingsstoffen uit sloten te plaatsen bij lokale grondeigenaren creëren we een kleine kringloop. Zij kunnen voordelen ervaren van de extra organische stof, met hopelijk als gevolg een betere bodemstructuur en vochtinhouding.” Naast dat het maaisel veel organische stof bevat, zit er voor Henk ook een keerzijde aan. “Het effect van het maaisel is naar mijn mening niet op korte termijn merkbaar. De kosten voor het verwerken en bewerken daarentegen wel. Het is dus belangrijk dat een agrariër een vergoeding krijgt, om het maaisel voldoende te kunnen verwerken.”

### **Vragen?**

Heeft u na het lezen van dit artikel interesse in maaisel? Neem dan contact op via ons algemene telefoonnummer 088 233 12 00.

## **Teeltvrije zone beschermt water**

Om de kwaliteit van water in de sloten te beschermen, is een teeltvrije zone vastgesteld om drift en afspoeling van gewasbeschermingsmiddelen naar oppervlaktewater te verminderen. Afgelopen jaar hebben wij gekeken of de teelt- en spuitvrije zone langs sloten werd nageleefd bij het doodspuiten van gras of vanggewas met RoundUp. Uit deze controles blijkt dat het mogelijk is om de teeltvrije zone aan te houden en leeft het merendeel van de telers de regelgeving na. Dit jaar breiden we de controles uit naar teeltvrije zones langs andere gewassen, zoals aardappelen, bieten en bloembollen.

### **Afstand van de meest gangbare gewassen:**

- Aardappelen uien en bloembollen: 150 cm. Let op: bij minimaal 90% driftreductie is de teeltvrije zone hier 100 cm.
- Granen en graszaad: 50 cm.
- Grasland: 50 cm.
- Maïs en bieten: 50 cm.
- Braakliggend land: 50 cm.

Afgelopen jaar zijn er 120 controles uitgevoerd in het gehele gebied. Daarvan zijn 30 waarschuwingen afgegeven. Deze werd afgegeven als het gewas in de teeltvrije zone bespoten is. Er is 1 boeterapport afgegeven.

De teeltvrijezone draagt bij aan de waterkwaliteit, doordat gewasbeschermingsmiddelen niet afspoelen naar het water in de sloot. In de teeltvrije zone:

- Mag geen gewas worden verbouwd.
- Mag niet worden gespoten en bemest.
- Is pleksgewijze onkruidbestrijding (met afschermende spuitdop) wel toegestaan.



## **Bruikleenovereenkomst: hoe zit dat nou?**

Het kan voorkomen dat het niet altijd duidelijk is waar de eigendomsgrenzen zijn van uw percelen. Hierdoor kan het zijn dat stroken van het schouwpad of overhoeken in eigendom van het waterschap, zowel fysiek als digitaal (bijvoorbeeld door gewasopgave bij de Rijksdienst voor Ondernemend Nederland), gebruikt worden zonder dat daar duidelijke afspraken over zijn gemaakt. Een overhoek van grasland is een klein deel van een perceel dat minder makkelijk valt te beheren dan de rest. Vaak gaat het om een hoek van een schuin of grillig gevormd perceel langs een pad of bos of om een stuk niet in gebruik zijn land tussen twee damhekken.

Daarom zijn wij vorig jaar een project gestart om hier afspraken over vast te leggen. Agrariërs met percelen langs een sloot ontvangen een brief en kunnen kosteloos een bruikleenovereenkomst met ons afsluiten. Hierbij gelden wel voorwaarden, zoals:

- Alleen het telen van gras is toegestaan (het gras kunt u wel maaien en gebruiken in uw bedrijfsvoering).
- Het wordt niet bespoten en niet bemest.
- Zonder een overeenkomst mag het waterschap eigendom zowel fysiek als digitaal niet gebruikt worden.

De komende jaren voeren we dit project in fases verder uit. We zijn vorig jaar begonnen in het noordelijke deel van ons werkgebied. Mocht u alvast even willen kijken hoe de kadastrale grenzen ongeveer lopen, kijk dan op de website: [www.kadastralekaart.com](http://www.kadastralekaart.com)

## **Heeft u vragen?**

Mocht u naar aanleiding van dit artikel vragen hebben, neem dan contact op met de afdeling grondzaken via het telefoonnummer 088 233 12 00 of mail naar [bruikleen@wdodelta.nl](mailto:bruikleen@wdodelta.nl).

## **Maaionderhoud: Antwoorden op de meest gestelde vragen.**

### **Vraag: Waarom blijft er soms begroeiing staan?**

Antwoord: Als het geen problemen geeft voor de water aan- en afvoer, laten we delen staan. Zo maaien we alleen dat deel dat echt nodig is. Goed voor de biodiversiteit en de kosten! Natuurlijk houden we daarbij eventuele onkruiden goed in het oog.

### **Vraag: Hoe bepalen jullie waar jullie gaan maaien?**

Antwoord: We hebben ruim 4.000 kilometer sloten, kanalen, weteringen en waterbergingen te onderhouden. Deze kunnen we niet allemaal tegelijk maaien. De weersomstandigheden, de grondslag en de afmetingen bepalen wanneer we waar maaien. Dit doen we zo efficiënt mogelijk binnen de regels van de wet Natuurbescherming en de daarbij behorende gedragscode van de waterschappen. Daarom starten we 1 juni met het maaien van de sloten, kanalen, weteringen en waterbergingen.

### **Vraag: Welke mogelijkheden zijn er voor ontvangen van maaisel?**

Antwoord: Als er geen onderhoudspad langs uw perceel ligt, leggen we het maaisel in uw land op basis van de ontvangstplicht. Rijdt u liever mee met een kipper of wilt het maaisel graag op bulten in uw land? Wij kijken naar de mogelijkheden op uw locatie. Dien een verzoek in op de website:

[www.wdodelta.nl/maaien](http://www.wdodelta.nl/maaien)

### **Vraag: Wanneer komen wij maaien vanuit het land?**

Antwoord: Op de maaikalender en in de Waterwerk app kunt u twee weken van tevoren zien wanneer we de sloten gaan maaien in gebieden waar we vanuit het land onderhouden.

### **Vraag: Wat is het nut van vispassages en natuur-vriendelijke oevers?**

Antwoord: In herinrichtingsprojecten leggen we bijvoorbeeld vispassages en natuurvriendelijke oevers aan. Uit de monitoringsgegevens zien we positieve effecten van deze maatregelen op vissen, planten en watergebonden insecten!

## **Wist u dat?**

Door rekening te houden met onderstaande punten helpt u ons enorm tijdens het maaiseizoen.

- Maaiselbulten bij doorgangen in ieder geval voor de volgende maaironde te verwijderen.
- Afrastering bij breedspoor-onderhoud minimaal 30 centimeter uit de insteek te plaatsen en in een smalspoorgebied op twee meter uit de insteek (afhankelijk van de hoogte).
- Ploeg onderhoudspaden niet om en graaf geen ontwateringsgeulen door het pad.
- Markeer weidepompslangen en (afvoer)buizen in het talud, zodat wij ze kunnen zien en ze niet raken.
- Houdt u rekening met de gewaskeuze als wij over uw land het onderhoud uitvoeren.

## **Projecten in uw regio**

Wij werken dagelijks aan schoon, voldoende en veilig water voor ongeveer 621.800 mensen in ons gebied. Wist u dat we op onze website [www.wdodelta.nl/projecten](http://www.wdodelta.nl/projecten) alle projecten belichten en u ze kunt bekijken op de projectenkaart? Zo kunt u opzoeken welk project bij u in de buurt wordt uitgevoerd. Ook staan al onze projecten en de maaikalender in de app 'Waterwerk'. U kunt deze downloaden op uw Android of iOS telefoon. In deze app leest u alle informatie, maar kunt u ook vragen stellen en meldingen doen. Kijk voor meer informatie op onze website:

[www.wdodelta.nl/projecten](http://www.wdodelta.nl/projecten).